

Tekstuitgave

Omgevingswet 2024

onder redactie van

dr. J.W. van Zundert

Voorwoord

De omvang van het nieuwe omgevingsrecht is zodanig dat een tekstuitgave op papier met alle artikelen van de Omgevingswet en de uitvoeringsregelingen niet mogelijk is. Vandaar dat deze tekstuitgave voorshands is beperkt tot alleen de Omgevingswet en het overgangsrecht uit de Invoeringswet Omgevingswet.

Omdat in de praktijk ongetwijfeld ook behoefte zal ontstaan om de tekst bij de hand te hebben van bepaalde artikelen van het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving, ligt het in het voornemen om bij een volgende tekstuitgave een (beperkte) selectie daarvan op te nemen. Voor het selecteren van 'kernartikelen' wordt een beroep gedaan op de gebruikers van deze uitgave. Bij 'kernartikelen' moet gedacht worden aan artikelen waarvan mag worden aangenomen dat die regelmatig worden geraadpleegd met betrekking tot bevoegdheden, procedures, uitvoering, handhaving en rechtsbescherming in vooral het gemeentelijk omgevingsbeleid, zoals dat tot uiting komt in de omgevingsvisie, het omgevingsplan, de omgevingsvergunning en de uitvoering van omgevingsbeleid.

U kunt uw suggestie per e-mail zenden aan boeken-NL@wolterskluwer.com

Ook andere reacties betreffende inhoud, inhoudsopgave en alfabetisch register zijn welkom.

De tekst van de artikelen is ontleend aan de geconsolideerde versie van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

Co van Zundert

INHOUD

Voorwoord / 5

1. Omgevingswet / 15

<i>Hoofdstuk 1</i>	Algemene bepalingen / 15
Afdeling 1.1	Begripsbepalingen / 15
Afdeling 1.2	Toepassingsgebied en doelen / 15
Afdeling 1.3	Zorg voor de fysieke leefomgeving / 17
<i>Hoofdstuk 2</i>	Taken en bevoegdheden van bestuursorganen / 18
Afdeling 2.1	Algemene bepalingen / 18
Afdeling 2.2	Omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening / 19
Afdeling 2.3	Omgevingswaarden / 20
§ 2.3.1	Algemene bepalingen / 20
§ 2.3.2	Omgevingswaarden gemeente / 21
§ 2.3.3	Omgevingswaarden provincie / 21
§ 2.3.4	Omgevingswaarden Rijk / 22
Afdeling 2.4	Toedeling van taken en aanwijzing van locaties / 24
§ 2.4.1	Toedeling van specifieke taken aan gemeenten, waterschappen, provincies en Rijk / 24
§ 2.4.2	Aanwijzing van locaties / 29
Afdeling 2.5	Instructieregels en instructies / 30
§ 2.5.1	Doorwerking van beleid door instructieregels / 30
§ 2.5.2	Doorwerking van beleid door instructies / 37
§ 2.5.3	Indeplaatstreding en vernietiging waterschapsbeslissingen / 39
Afdeling 2.6	Bijzondere taken en bevoegdheden / 40
§ 2.6.1	Bijzondere beheertaken en -bevoegdheden water, waterstaatswerken en wegen. / 40
§ 2.6.2	Bijzondere bevoegdheden geluid / 41
§ 2.6.3	Bijzondere bevoegdheden natuur en landschap / 41
<i>Hoofdstuk 3</i>	Omgevingsvisies en programma's / 42
Afdeling 3.1	Omgevingsvisies / 42
Afdeling 3.2	Programma's / 43
§ 3.2.1	Algemene bepalingen / 43
§ 3.2.2	Verplichte programma's / 43

§ 3.2.3	Onverplichte programma's / 46
§ 3.2.4	Programmatische aanpak / 47
Hoofdstuk 4	Algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving / 49
Afdeling 4.1	Algemene bepalingen voor regels over activiteiten / 49
§ 4.1.1	Algemene regels / 49
§ 4.1.2	Inhoud / 51
§ 4.1.3	Bevoegd gezag / 52
Afdeling 4.2	Vorbereidingsbescherming / 55
Afdeling 4.3	Bijzondere bepalingen voor regels over activiteiten / 56
§ 4.3.1	Decentrale regels / 56
§ 4.3.2	Rijksregels / 58
Hoofdstuk 5	De omgevingsvergunning en het projectbesluit / 64
Afdeling 5.1	De omgevingsvergunning / 64
§ 5.1.1	Verbodsbepalingen / 64
§ 5.1.2	Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag / 67
§ 5.1.3	De beoordeling van de aanvraag / 71
§ 5.1.4	Inhoud en werking / 75
§ 5.1.5	Actualisering, wijziging, intrekking en revisievergunning / 77
Afdeling 5.2	Projectprocedure / 80
§ 5.2.1	Algemene bepalingen voor het projectbesluit / 80
§ 5.2.2	Voorstellen, verkenning en voorkeursbeslissing / 83
§ 5.2.3	Projectbesluit / 84
§ 5.2.4	Gemeentelijke projecten van publiek belang / 86
Hoofdstuk 6	[Gereserveerd] / 86
Hoofdstuk 7	[Gereserveerd] / 86
Hoofdstuk 8	Aanvullende regels populatiebeheer, schadebestrijding en jacht / 86
Hoofdstuk 9	Voorkeursrecht / 89
Afdeling 9.1	Vestiging en gelding van een voorkeursrecht / 89
Afdeling 9.2	Vervreemding na vestiging van een voorkeursrecht / 91
§ 9.2.1	Bevoegd gezag / 91
§ 9.2.2	Hoofregel en uitzonderingen daarop / 91

Inhoud

- § 9.2.3 Vervreemding aan een gemeente, een provincie of de Staat / 93
- § 9.2.4 Gerechtelijke procedure tot vaststelling van de prijs of tot overdracht van het goed / 94
- § 9.2.5 Notariële akte tot levering van de onroerende zaak / 95
- § 9.2.6 Nietigheid van rechtshandelingen in strijd met voorkeursrecht / 96

Hoofdstuk 10 Gedoogplichten / 96

- Afdeling 10.1 Algemene bepalingen / 96
- Afdeling 10.2 Gedoogplichten van rechtswege / 97
- Afdeling 10.3 Bij beschikking op te leggen gedoogplichten / 101
  - § 10.3.1 Algemene bepalingen / 101
  - § 10.3.2 Gedoogplichten / 101
  - § 10.3.3 De gedoogplichtbeschikking / 105
  - § 10.3.4 Bijzondere bepalingen / 106
- Afdeling 10.4 Overig / 106

Hoofdstuk 11 Onteigening / 107

- Afdeling 11.1 Algemene bepalingen / 107
- Afdeling 11.2 Onteigeningsbeschikking / 107
- Afdeling 11.3 Schadeloosstelling bij onteigening / 110
- Afdeling 11.4 Onteigeningsakte / 111
- Afdeling 11.5 Niet verwezenlijken onteigeningsbelang / 112

Hoofdstuk 12 Bijzondere instrumenten voor het inrichten van gebieden / 113

- Afdeling 12.1 Algemene bepalingen / 113
  - § 12.1.1 Begripsbepalingen en toepassingsbereik / 113
  - § 12.1.2 Algemene bepalingen voor landinrichting / 114
- Afdeling 12.2 Inrichtingsbesluit / 115
  - § 12.2.1 Inrichtingsbesluit / 115
  - § 12.2.2 Toedeling van eigendom, beheer en onderhoud van voorzieningen van openbaar nut / 116
- Afdeling 12.3 Uitvoering van landinrichting / 117
  - § 12.3.1 Algemene bepalingen / 117
  - § 12.3.2 Verrichten van werkzaamheden / 118
- Afdeling 12.4 Herverkaveling / 118
  - § 12.4.1 Algemene bepalingen / 118
  - § 12.4.2 Het ruilbesluit / 119
  - § 12.4.3 Het besluit geldelijke regelingen / 123
- Afdeling 12.5 Overige bepalingen / 124

Afdeling 12.6	Kavelruil / 124
Hoofdstuk 13	Financiële bepalingen / 126
Afdeling 13.1	Leges / 126
Afdeling 13.2	Vergoeding en verhaal van kosten / 128
Afdeling 13.2a	Heffingen / 130
Afdeling 13.3	Financiële bepalingen vanwege omgevingsvergunningen / 133
Afdeling 13.4	Vergoeding voor adviezen van de Commissie voor de milieueffectrapportage / 134
Afdeling 13.5	Financiële bepalingen landinrichting / 134
Afdeling 13.6	Kostenverhaal bij bouwactiviteiten en activiteiten vanwege gebruikswijzigingen / 136
§ 13.6.1	Kostenverhaalsplicht en verbod / 136
§ 13.6.2	Kostenverhaal langs privaatrechtelijke weg / 136
§ 13.6.3	Kostenverhaal langs publiekrechtelijke weg / 137
Afdeling 13.7	Financiële bijdragen voor ontwikkelingen van een gebied / 139
Hoofdstuk 14	[Gereserveerd] / 140
Hoofdstuk 15	Schade / 141
Afdeling 15.1	Nadeelcompensatie / 141
Afdeling 15.2	Schade bij gedoogplichten / 145
Afdeling 15.3	Schadeloosstelling bij onteigening / 146
§ 15.3.1	Recht op en vaststelling van schadeloosstelling bij onteigening / 146
§ 15.3.2	De gerechtelijke procedure tot vaststelling van de schadeloosstelling / 150
§ 15.3.3	Overige bepalingen / 153
Afdeling 15.4	Schadevergoeding bij voorkeursrechten / 153
Afdeling 15.5	Schade door in het wild levende dieren / 154
Hoofdstuk 16	Procedures / 154
Afdeling 16.1	Elektronisch verkeer en gebruik van gegevens en methoden / 154
§ 16.1.1	Elektronisch verkeer / 154
§ 16.1.2	Gebruik van gegevens en methoden / 155
Afdeling 16.2	Coördinatie en betrokkenheid andere bestuursorganen / 156
§ 16.2.1	Toepassing afdeling 3.5 Algemene wet bestuursrecht / 156

§ 16.2.2	Aanvullende bepalingen voor coördinatie van de vergunningverlening voor een milieubelastende activiteit en wateractiviteit in gevallen als bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b / 157
§ 16.2.2a	Coördinatie omgevingsplan en omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit / 158
§ 16.2.3	Betrokkenheid van andere bestuursorganen / 159
Afdeling 16.3	Totstandkomingsprocedures / 162
§ 16.3.1	Toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht / 162
§ 16.3.1a	Geluidproductieplafonds / 163
§ 16.3.2	Zwemlocaties / 163
§ 16.3.2a	Natura 2000-gebieden / 163
§ 16.3.3	Omgevingsvisie / 163
§ 16.3.4	Programma's / 164
§ 16.3.5	Omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening / 164
§ 16.3.5a	Peilbesluit / 165
§ 16.3.6	Voorkeursrechtbeschikking / 165
§ 16.3.7	GedooGPLichtbeschikking / 166
§ 16.3.8	Onteigeningsbeschikking / 166
§ 16.3.9	Landinrichting / 167
Afdeling 16.4	Milieueffectrapportage / 169
§ 16.4.1	Milieueffectrapportage voor plannen en programma's / 169
§ 16.4.2	Milieueffectrapportage voor projecten / 172
Afdeling 16.4A	Passende beoordeling Natura 2000 / 175
Afdeling 16.5	De omgevingsvergunning / 175
§ 16.5.1	Algemeen / 175
§ 16.5.2	Reguliere voorbereidingsprocedure / 178
§ 16.5.3	Toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht / 179
Afdeling 16.6	Projectprocedure / 180
§ 16.6.1	Voorkeursbeslissing / 180
§ 16.6.2	Projectbesluit / 181
Afdeling 16.6a	Kostenverhaalsbeschikking / 181
Afdeling 16.7	Beslistermijn, bekendmaking, inwerkingtreding en beroep / 182
§ 16.7.1	Beslistermijn / 182
§ 16.7.2	Bekendmaking en inwerkingtreding / 183
§ 16.7.3	Beroep / 186
Afdeling 16.8	Beroep voorkeursrecht / 188
Afdeling 16.9	Bekrachtigingsprocedure onteigeningsbeschikking / 189
§ 16.9.1	Verzoek tot bekrachtiging / 189
§ 16.9.2	Vooronderzoek / 190
§ 16.9.3	Versnelde behandeling / 191
§ 16.9.4	Vereenvoudigde behandeling / 191

§ 16.9.5	Uitspraak / 192
§ 16.9.6	Overige bepalingen bekrachtigingsprocedure / 194
Afdeling 16.10	Hoger beroep onteigeningsbeschikking / 195
Afdeling 16.11	Gerechtelijke vaststelling van de prijs bij voorkeursrecht / 195
Afdeling 16.12	Bijzondere procedures voor landinrichting / 196
§ 16.12.1	Eigendom buiten herverkavelingsblok / 196
§ 16.12.2	Eigendom en pachtverhoudingen binnen herverkavelingsblok / 197
Afdeling 16.13	Kennisgeving overeenkomst kostenverhaal / 201
Afdeling 16.14	Algemene delegatiegrondslagen procedurele en vormvereisten / 201
Hoofdstuk 17	Adviesorganen en adviseurs / 203
Afdeling 17.1	Adviesorganen op rijksniveau / 203
§ 17.1.1	Algemene bepalingen / 203
§ 17.1.2	Adviesorganen / 203
Afdeling 17.2	Adviesorganen op gemeentelijk niveau / 204
§ 17.2.1	Algemene bepalingen / 204
§ 17.2.2	Verplichte gemeentelijke adviesorganen / 204
Afdeling 17.3	Adviseurs / 205
Hoofdstuk 18	Handhaving en uitvoering / 206
Afdeling 18.1	Bestuursrechtelijke handhaving / 206
§ 18.1.1	Bestuursrechtelijke handhavingstaak en handhavingsbevoegdheid / 206
§ 18.1.2	Aanwijzing en bevoegdheid toezichthouders / 207
§ 18.1.3	Intrekking begunstigende beschikking / 209
§ 18.1.4	Bestuurlijke boete / 209
§ 18.1.5	Bestuurlijke maatregelen dieren, planten, eieren, hout en producten daarvan / 212
Afdeling 18.2	Strafrechtelijke handhaving / 213
Afdeling 18.3	Kwaliteitsbevordering en afstemming uitvoering en handhaving / 214
§ 18.3.1	Reikwijdte afdeling 18.3 / 214
§ 18.3.2	Strategische en programmatische uitvoering en handhaving / 214
§ 18.3.3	Kwaliteit uitvoering en handhaving; omgevingsdiensten / 214
§ 18.3.4	Informatieverstrekking en afstemming / 216

Hoofdstuk 19	Bevoegdheden in bijzondere omstandigheden / 217
Afdeling 19.0	Bijzondere omstandigheden / 217
Afdeling 19.1	Ongewoon voorval / 217
Afdeling 19.2	Archeologische toevalsvondst van algemeen belang / 220
Afdeling 19.2a	Toevalsvondst van verontreiniging op of in de bodem / 220
Afdeling 19.3	Alarmeringswaarden / 221
Afdeling 19.4	Gevaar voor waterstaatswerken / 223
Afdeling 19.5	Buitengewone omstandigheden / 224
Hoofdstuk 20	Monitoring en informatie / 225
Afdeling 20.1	Monitoring en verzameling van gegevens / 225
Afdeling 20.2	Gegevensbeheer en toegang tot gegevens / 228
Afdeling 20.3	Verslagen en kaarten / 230
Afdeling 20.4	Evaluatie / 232
Afdeling 20.5	Digitaal stelsel Omgevingswet / 232
§ 20.5.1	Algemeen / 232
§ 20.5.2	Landelijke voorziening / 233
§ 20.5.3	Persoonsgegevens en gegevensbeheer / 233
§ 20.5.4	Beschikbaar stellen van informatie voor ontsluiting via de landelijke voorziening / 234
§ 20.5.5	Elektronisch indienen / 235
§ 20.5.6	Overige bepalingen / 235
Hoofdstuk 21	[Gereserveerd] / 235
Hoofdstuk 22	Overgangsrecht / 236
Afdeling 22.1	Overgangsfase / 236
§ 22.1.1	Van omgevingsplan met tijdelijk deel tot omgevingsplan / 236
§ 22.1.2	De toepassing van in een verordening of het tijdelijke deel van het omgevingsplan opgenomen regels / 237
§ 22.1.3	Overige bepalingen / 238
Afdeling 22.2	Sanering geluid decentrale infrastructuur / 239
Afdeling 22.4	Legalisering projecten natuur / 240
Hoofdstuk 23	Overige en slotbepalingen / 240
Afdeling 23.1	Implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen / 240
Afdeling 23.2	Experimenteerbepaling / 241

Afdeling 23.3	Publieksparticipatie, betrokkenheid parlement, totstandkomingsvereisten uitvoeringsregelgeving en overige bepalingen / 242
Afdeling 23.4	Evaluatie- en slotbepalingen / 244
Bijlage	bij artikel 1.1 van deze wet / 245

2. Invoeringswet Omgevingswet (selectie) / 263

<i>Hoofdstuk 4</i>	Overgangsrecht / 263
Afdeling 4.1	Algemene overgangsbepalingen lopende procedures besluiten / 263
Afdeling 4.2	Overgangsbepalingen per onderwerp Omgevingswet / 265
§ 4.2.1	Overgangsbepaling omgevingsplannen / 265
§ 4.2.2	Overgangsbepalingen waterschapsverordeningen / 267
§ 4.2.3	Overgangsbepalingen omgevingsvisies / 267
§ 4.2.4	Overgangsbepaling programma / 268
§ 4.2.5	Overgangsbepalingen omgevingsvergunningen / 269
§ 4.2.6	Overgangsbepaling gedoogplichten / 270
§ 4.2.7	Overgangsbepalingen nadeelcompensatie / 271
§ 4.2.8	Overgangsbepalingen bestuurlijke sanctiebesluiten / 273
§ 4.2.9	Overgangsbepalingen landelijke voorziening / 275
Afdeling 4.3	Overgangsbepalingen per ingetrokken of gewijzigde wet / 275
§ 4.3.2	Overgangsbepalingen Crisis- en herstelwet / 275
§ 4.3.4	Overgangsbepalingen Erfgoedwet en Monumentenwet 1988 / 276
§ 4.3.6	Overgangsbepaling Interimwet stad-en-milieubenadering / 277
§ 4.3.9	Overgangsbepalingen Tracéwet / 278
§ 4.3.11	Overgangsbepalingen Wet algemene bepalingen omgevingsrecht / 280
§ 4.3.17	Overgangsbepalingen Wet milieubeheer / 282
§ 4.3.18	Overgangsbepalingen Wet ruimtelijke ordening / 283
§ 4.3.19	Overgangsbepaling Woningwet / 287
<i>Hoofdstuk 5</i>	Slotbepalingen / 288

Alfabetisch register / 291

1. Omgevingswet

Wet van 23 maart 2016, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving, Stb. 2016, 156, zoals laatstelijk gewijzigd op 25 oktober 2023, Stb. 2023, 387 (i.w.tr. 01-01-2024)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben dat het wenselijk is om, mede gelet op internationaalrechtelijke verplichtingen en artikel 21 van de Grondwet, met het oog op duurzame ontwikkeling, samenhangende, doelmatige en vereenvoudigde regels te stellen over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk 1

Algemene bepalingen

Afdeling 1.1

Begripsbepalingen

Artikel 1.1 (begripsbepalingen)

1 De bijlage bij deze wet bevat begripsbepalingen voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen.

2 Begripsbepalingen die zijn opgenomen in een bijlage bij een algemene maatregel van bestuur op grond van deze wet zijn ook van toepassing op een ministeriële regeling op grond van deze wet, tenzij in die regeling anders is bepaald.

Afdeling 1.2

Toepassingsgebied en doelen

Artikel 1.2 (fysieke leefomgeving)

1 Deze wet gaat over:

- a de fysieke leefomgeving, en
- b activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.

- 2 De fysieke leefomgeving omvat in ieder geval:
  - a bouwwerken,
  - b infrastructuur,
  - c watersystemen,
  - d water,
  - e bodem,
  - f lucht,
  - g landschappen,
  - h natuur,
  - i cultureel erfgoed,
  - j werelderfgoed.
- 3 Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden in ieder geval aangemerkt gevolgen die kunnen voortvloeien uit:
  - a het wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving of het gebruik daarvan,
  - b het gebruik van natuurlijke hulpbronnen,
  - c activiteiten waardoor emissies, hinder of risico's worden veroorzaakt,
  - d het nalaten van activiteiten.
- 4 Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden ook aangemerkt gevolgen voor de mens, voor zover deze wordt of kan worden beïnvloed door of via onderdelen van de fysieke leefomgeving.

Artikel 1.3 (maatschappelijke doelen van de wet)

Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- a bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en
- b doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Artikel 1.4 (verhouding tot andere wetgeving)

Deze wet is niet van toepassing op onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan, die bij of krachtens een andere wet uitputtend zijn geregeld, tenzij uit de bepalingen van deze wet anders blijkt.

Artikel 1.5 (toepassing in de exclusieve economische zone en internationaal)

- 1 Deze wet is van toepassing in de exclusieve economische zone, met uitzondering van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a en b, en tweede lid, aanhef en onder a.
- 2 Een op grond van deze wet bij algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling gestelde regel is van toepassing in de exclusieve economische zone als dat bij die regel is bepaald.
- 3 Een bij of krachtens deze wet gestelde regel over stortingsactiviteiten op zee is ook van toepassing op in Nederland geregistreerde vaartuigen en

luchtvaartuigen die zich buiten Nederland en de exclusieve economische zone bevinden.

4 Een bij of krachtens deze wet gestelde regel over het vangen, doden of verwerken van walvissen is ook van toepassing op in Nederland geregistreerde vaartuigen die zich buiten Nederland en de exclusieve economische zone bevinden.

Afdeling 1.3

Zorg voor de fysieke leefomgeving

Artikel 1.6 (zorgplicht voor een ieder)

Een ieder draagt voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving.

Artikel 1.7 (activiteit met nadelige gevolgen)

Een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht:

- a alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen,
- b voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken,
- c als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.

Artikel 1.7a (verbod activiteit met aanzienlijke nadelige gevolgen)

1 Het is verboden een activiteit te verrichten of na te laten als door het verrichten of nalaten daarvan aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan.

2 Bij algemene maatregel van bestuur wordt de toepassing van het eerste lid uitgewerkt of begrensd. De uitwerking of begrenzing strekt in ieder geval ter uitvoering van de richtlijn milieustrafrecht en heeft betrekking op:

- a de omvang van de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving,
- b de gevallen waarin het eerste lid van toepassing is.

Artikel 1.8 (verhouding tot specifieke regels)

1 Aan de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 1.6 en 1.7, wordt in ieder geval voldaan, voor zover bij wettelijk voorschrift of besluit specifieke regels zijn gesteld met het oog op de doelen van de wet, en die regels worden nageleefd.

2 Artikel 1.7a is niet van toepassing voor zover bij wettelijk voorschrift of besluit specifieke regels zijn gesteld met het oog op de doelen van de wet.

Hoofdstuk 2

Taken en bevoegdheden van bestuursorganen

Afdeling 2.1

Algemene bepalingen

Artikel 2.1 (uitoefening taken en bevoegdheden)

- 1 Een bestuursorgaan van een gemeente, een provincie of het Rijk of, met inachtneming van de Waterschapswet, van een waterschap oefent zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uit met het oog op de doelen van de wet, tenzij daarover specifieke regels zijn gesteld.
- 2 Het bestuursorgaan houdt daarbij rekening met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen.
- 3 Bij de op grond van deze wet gestelde regels kan de toepassing van het eerste en tweede lid worden uitgewerkt of begrensd. Deze uitwerking of begrenzing kan in ieder geval betrekking hebben op:
  - a het waarborgen van de veiligheid,
  - b het beschermen van de gezondheid,
  - c het beschermen van het milieu,
  - d het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening,
  - e het beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden,
  - f het behoud van cultureel erfgoed,
  - g het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed,
  - h de natuurbescherming,
  - i het tegengaan van klimaatverandering,
  - j de kwaliteit van bouwwerken,
  - k een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
  - l het behoeden van de staat en werking van infrastructuur voor nadelige gevolgen van activiteiten,
  - m het beheer van infrastructuur,
  - n het beheer van watersystemen,
  - o het beheer van geobiologische en geothermische systemen en ecosystemen,
  - p het beheer van natuurlijke hulpbronnen,
  - q het beheer van natuurgebieden,
  - r het gebruik van bouwwerken,
  - s het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen.
- 4 Onverminderd het derde lid wordt bij het stellen van regels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in ieder geval rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid.

Artikel 2.2 (afstemming en samenwerking)

1 Een bestuursorgaan houdt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en stemt zonedig met deze andere bestuursorganen af.

2 Bestuursorganen kunnen taken en bevoegdheden gezamenlijk uitoefenen. Daarbij wordt niet voorzien in een overdracht van taken of bevoegdheden.

3 Een bestuursorgaan treedt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden slechts in de taken en bevoegdheden van een ander bestuursorgaan voor zover dat nodig is voor de uitoefening van zijn eigen taken en bevoegdheden.

Artikel 2.3 (algemene criteria verdeling van taken en bevoegdheden)

1 De uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet wordt overgelaten aan de bestuursorganen van een gemeente, tenzij daarover andere regels zijn gesteld.

2 Een bestuursorgaan van een provincie oefent een taak of bevoegdheid, als dat bij de regeling daarvan is bepaald, alleen uit als dat nodig is:

- a met het oog op een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd, of
- b voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.

3 Een bestuursorgaan van het Rijk oefent een taak of bevoegdheid, als dat bij de regeling daarvan is bepaald, alleen uit als dat nodig is:

- a met het oog op een nationaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het provinciebestuur of gemeentebestuur kan worden behartigd, of
- b voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.

4 Bestuursorganen van het Rijk oefenen ook de taken en bevoegdheden uit voor het niet provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied.

Afdeling 2.2**Omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening****Artikel 2.4 (omgevingsplan)**

De gemeenteraad stelt voor het gehele grondgebied van de gemeente één omgevingsplan vast waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.

Artikel 2.5 (waterschapsverordening)

Het algemeen bestuur van het waterschap stelt één waterschapsverordening vast waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.

Artikel 2.6 (omgevingsverordening)

Provinciale staten stellen één omgevingsverordening vast waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.

Artikel 2.7 (verplicht opnemen en uitsluiten van decentrale regels)

1 Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarin regels over de fysieke leefomgeving alleen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening mogen worden opgenomen.

2 Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen waarin regels over de fysieke leefomgeving niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening mogen worden opgenomen.

Artikel 2.8 (delegatie)

De gemeenteraad, het algemeen bestuur van een waterschap of provinciale staten kunnen de bevoegdheid tot het vaststellen van delen van het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening delegeren aan het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap respectievelijk gedeputeerde staten.

Afdeling 2.3**Omgevingswaarden****§ 2.3.1****Algemene bepalingen****Artikel 2.9 (omgevingswaarden)**

1 Op grond van deze afdeling worden omgevingswaarden vastgesteld met het oog op de doelen van de wet.

2 Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan:

- a de gewenste staat of kwaliteit,
- b de toelaatbare belasting door activiteiten,
- c de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen.

3 Een omgevingswaarde wordt uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen.

Artikel 2.10 (aard, termijn en locaties van omgevingswaarden en onderbouwing)

1 Bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt bepaald:

- a of deze waarde een resultaatverplichting, inspanningsverplichting of andere, daarbij te omschrijven verplichting met zich brengt,
- b de locaties waarop de omgevingswaarde van toepassing is.

2 Bij de vaststelling van een omgevingswaarde kan een termijn worden gesteld waarbinnen aan de verplichting, bedoeld in het eerste lid, onder a, moet zijn voldaan.

3 Bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt onderbouwd welke taken en bevoegdheden op grond van deze of een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarde te verwezenlijken.

4 In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder a, en het tweede lid kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de aard en de termijn als de omgevingswaarde een geluidproductieplafond is.

§ 2.3.2

Omgevingswaarden gemeente

Artikel 2.11 (omgevingswaarden gemeente)

1 Bij omgevingsplan kunnen omgevingswaarden worden vastgesteld.

2 Bij omgevingsplan kunnen geen omgevingswaarden worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden die bij omgevingsverordening, bij algemene maatregel van bestuur, bij besluit als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, of 2.15, tweede lid, of in deze wet zijn vastgesteld, tenzij bij de omgevingsverordening, de maatregel, het besluit of, als omgevingswaarden in deze wet zijn vastgesteld, bij algemene maatregel van bestuur anders is bepaald.

Artikel 2.11a (verplichte omgevingswaarden gemeente voor geluidproductie industrieterreinen)

Bij omgevingsplan worden in ieder geval als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vastgesteld rondom industrieterreinen waar bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten kunnen worden verricht die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken.

§ 2.3.3

Omgevingswaarden provincie

Artikel 2.12 (omgevingswaarden provincie)

1 Bij omgevingsverordening kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, omgevingswaarden worden vastgesteld.

2 Bij omgevingsverordening kunnen geen omgevingswaarden worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden die bij algemene maatregel van bestuur, bij besluit als bedoeld in artikel 2.15, tweede lid, of in deze wet zijn vastgesteld, tenzij bij de maatregel, het besluit of, als omgevingswaarden in deze wet zijn vastgesteld, bij algemene maatregel van bestuur anders is bepaald.

Artikel 2.12a (omgevingswaarden provincie voor geluidproductie industrieterreinen)

1 Bij omgevingsverordening kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, industrieterreinen worden aangewezen waarvoor

provinciale staten bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vaststellen.

2 Provinciale staten kunnen de bevoegdheid tot het bij besluit als omgevingswaarden vaststellen van geluidproductieplafonds delegeren aan gedeputeerde staten.

Artikel 2.13 (verplichte omgevingswaarden provincie voor watersystemen)

1 Bij omgevingsverordening worden met het oog op het waarborgen van de veiligheid en het voorkomen of beperken van wateroverlast in ieder geval omgevingswaarden vastgesteld voor:

- a de veiligheid van bij de verordening aangewezen andere dan primaire waterkeringen, voor zover die niet bij het Rijk in beheer zijn,
- b de gemiddelde kans op overstroming per jaar van bij de verordening aangewezen gebieden met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht.

2 Bij of krachtens de verordening worden voor de toepassing van het eerste lid, onder a, voor daarbij aan te geven locaties nadere regels gesteld over de vaststelling van het waterkerend vermogen van de daar bedoelde waterkeringen.

Artikel 2.13a (verplichte omgevingswaarden provincie voor geluidproductie wegen en lokale spoorwegen)

1 Provinciale staten stellen bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vast aan weerszijden van bij omgevingsverordening aangewezen:

- a wegen in beheer bij de provincie,
- b lokale spoorwegen, voor zover gelegen buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen.

2 Provinciale staten kunnen deze bevoegdheid delegeren aan gedeputeerde staten.

§ 2.3.4

Omgevingswaarden Rijk

Artikel 2.14 (omgevingswaarden Rijk)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, omgevingswaarden worden vastgesteld.

Artikel 2.15 (verplichte omgevingswaarden Rijk)

1 Bij algemene maatregel van bestuur worden met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid, het beschermen van het milieu en het beheer van natuurlijke hulpbronnen in ieder geval omgevingswaarden vastgesteld voor:

- a de kwaliteit van de buitenlucht, waaronder de concentraties van verontreinigende stoffen in de buitenlucht, ook in verband met de bloot-

- stelling van de mens aan die stoffen, ter uitvoering van de richtlijn luchtkwaliteit en de richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht,
- b de chemische en ecologische kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen en de chemische kwaliteit en kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen, ter uitvoering van de kaderrichtlijn water, de grondwater-richtlijn en de richtlijn prioritair stoffen,
  - c de kwaliteit van zwemwater, ter uitvoering van de zwemwaterrichtlijn,
  - d de veiligheid van primaire waterkeringen,
  - e de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen, voor zover die in beheer zijn bij het Rijk.
- 2 Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vast aan weerszijden van bij ministeriële regeling aangewezen:
- a wegen in beheer bij het Rijk,
  - b hoofdspoorwegen.
- 3 Als uitgangspunt voor het vaststellen van de omgevingswaarden, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder d, geldt ten minste een beschermingsniveau waarmee in 2050 de kans om te overlijden als gevolg van een overstroming achter de primaire waterkering niet groter is dan 1 op 100.000 per jaar. Een hoger beschermingsniveau wordt geboden op plaatsen waar sprake kan zijn van:
- a grote groepen dodelijke slachtoffers,
  - b substantiële economische schade, of
  - c ernstige schade door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur van nationaal belang.
- 4 Voor de toepassing van het eerste lid, aanhef en onder d, worden bij ministeriële regeling:
- a voor daarbij aan te geven locaties nadere regels gesteld over het bepalen van de overstromingskans of de faalkans van de primaire waterkering, en
  - b de locaties begrensd waarop de omgevingswaarden van toepassing zijn.
- 5 Voor de toepassing van het eerste lid, aanhef en onder e, worden bij ministeriële regeling:
- a voor daarbij aan te geven locaties nadere regels gesteld over het bepalen van de hydraulische belasting en de sterkte van de waterkering, en
  - b de locaties begrensd waarop de omgevingswaarden van toepassing zijn.
- 6 De nadere regels, bedoeld in het vierde lid, onder a, worden voor primaire waterkeringen steeds na ten hoogste twaalf jaar herzien.

Artikel 2.15a (omgevingswaarden stikstofdepositie)

- 1 Het percentage van het areaal van de voor stikstof gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden waarop de depositie van stikstof niet groter is dan de

hoeveelheid in mol per hectare per jaar waarboven verslechtering van de kwaliteit van die habitats niet op voorhand is uit te sluiten, bedraagt:

- a in 2025: ten minste 40%;
- b in 2030: ten minste 50%;
- c in 2035: ten minste 74%.

2 De in het eerste lid bedoelde omgevingswaarden zijn resultaatsverplichtingen.

3 In ieder geval in 2028 wordt bezien of met het programma kan worden voldaan aan de omgevingswaarde voor 2035.

4 Uiterlijk in 2033 en vervolgens steeds uiterlijk twee jaar voor het verstrijken van de termijn waarbinnen aan de omgevingswaarde, bedoeld in het eerste lid, onder c, moet zijn voldaan, dient de regering een voorstel van wet in tot wijziging van het eerste lid ten behoeve van de vaststelling van de omgevingswaarde voor de volgende periode, zodat de depositie op termijn wordt verminderd tot een niveau dat nodig is voor een gunstige staat van instandhouding van de betrokken natuurlijke habitats en soorten op landelijk niveau.

Afdeling 2.4

Toedeling van taken en aanwijzing van locaties

§ 2.4.1

Toedeling van specifieke taken aan gemeenten, waterschappen, provincies en Rijk

Artikel 2.16 (gemeentelijke taken voor de fysieke leefomgeving)

1 Bij het gemeentebestuur berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan dat bestuur toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de volgende taken:

- a op het gebied van het beheer van watersystemen en waterketenbeheer:
  - 1° de doelmatige inzameling van afvloeiend hemelwater, voor zover de houder het afvloeiend hemelwater redelijkerwijs niet op of in de bodem of een oppervlaktewaterlichaam kan brengen, en het transport en de verwerking daarvan,
  - 2° het treffen van maatregelen in het openbaar gemeentelijke gebied om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de op grond van deze wet aan de fysieke leefomgeving toegedeelde functies zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet op grond van artikel 2.17, 2.18 of 2.19 tot de taak van een waterschap, een provincie of het Rijk behoort,
  - 3° de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater,